

DEN NORSKE KIRKE
Mandal kirkelige fellesråd

Årsrapport 2015

Sammendrag

Hovedsaker for Mandal kirkelige fellesråd i 2015.

Det har i 2015 handlet mye om arbeidet på Mandal kirke.

Til reparasjoner av Mandal kirke ble det bevilget kr. 8. mill. til istandsetting av råteskadene i kirken. Det ble gjennomført anbudskonkurranse på arbeidene som ble avgjort i februar. Byggmester Dovland ble tildelt jobben, med Agder restaurering og Murmester Launes som de største underleverandører. Arbeidet med kirken har pågått nesten hele 2015. I anleggsperioden har kirken vært i full bruk. Provisoriske løsninger i våpenhus har fungert greit. Sidevåpenhus har i hovedsak vært stengt for inngang, men åpne for utgang/rømningsveier. Orgelet ble pakket inn for å beskyttes mot støv i hele anleggsperioden. Flygel er brukt til alle anledninger, både gudstjenester og begravelser. Arbeidet ble avsluttet i desember. Noe overflatearbeid, puss og maling, ble avbestilt. Dette i påvente av videre arbeid som er avdekket. Etter undersøkelser av biolog og byggt teknisk fagpersonell, ble det utarbeidet rapport som viser et større vedlikeholdsbehov enn først antatt.

Mandal kapell har også fått utført reparasjoner som ble ferdige på begynnelsen av året. Det var råteskader i bunnsvill, stolper og kledning som ble utbedret. Det var byggmester Steinar Bråten som utførte arbeidet etter anbudskonkurranse i 2014. Det forventes noe mer vedlikehold på kapellet i 2016. Ytterdøren, både hoveddør og sidedør er dårlige. Disse må sannsynligvis skiftes. Det er noe skader i gesims og på tak som man må følge med på.

I Holum kirke har Riksantikvaren i samarbeid med NIKU (Norsk Institutt for Kulturminneforskning) fullført arbeidet med restaurering av maleriene på galleribrystningen. Det er ønskelig at man vurderer belysning på bildene. Utvendig kledning har stadig behov for vask. Det er meldt om noe lekkasje rundt noen vinduer. Det planlegges å gjennomføre en generell tilstandsrapport på kirken i 2016.

Kirketjener i Mandal kirke gikk av med AFP (avtalefestet pensjon) 1. mars 2015. Ny kirketjener ble tilsatt 9. mars 2015.

Kontorfullmektig på kirkevergens kontor gikk av som pensjonist 1. september 2015. Hun arbeidet noe redusert frem til november/desember. Det ble ansatt ny medarbeider som konsulent, kirkeverge- og prostesekretær fra 9. nov. 2015.

Menighetssekretær gikk av med AFP (avtalefestet pensjon) fra 1. desember 2015. Ny medarbeider overtok mye av arbeidsoppgavene etter intern utlysning. Stillingen har nå tittel som menighetskonsulent.

På bakgrunn av flere utskiftninger i staben i 2015 ønsker fellesrådet ha fokus på personalarbeidet i tiden fremover. Det vil prioriteres tiltak og arrangementer for å bidra til en god og positiv stab. Det vil bli jobbet med arbeidsplaner, organisering og prioriteringer etter behov.

Det er gledelig, og verd å merke seg at sykefravær i staben er nede i 1.77%.

Kirkevalget 2015. 14. september ble det holdt kirkevalg. Nytt menighetsråd tiltrådte 1 november, og nytt fellesråd tiltrådte 1. desember.

Økonomien i fellesrådet er tilfredsstillende. Det er gjennom kommunen fellesrådet i hovedsak blir finansiert. Det kommer også et årlig tilskudd fra bispedømmet som er øremerket til trosopplæring, samt tilskudd fra menighetsrådene til samme sak. Andre inntekter er festeavgift, gravstell og andre brukerbetalte tjenester. Total budsjett som disponeres er på ca. kr. 11 millioner pr. 2015.

Fellesrådets sammensetning frem til 01.12.15

Mandal kirkelige fellesråd har frem til 01.12.15, bestått av:

For Mandal:

Kai Stoveland, leder frem til 09.06.15

David Kolstad

1.varamedlem

Lars Kjølborg

2.varamedlem:

Torunn Westermoen

For Holum:

Gunnar Holbek

John Morten Varhaug

1.varamedlem

John Kittelstad

2.varamedlem:

Ingrid Valand

Geistlig representant, oppnevnt av biskopen:

Per Ragnar Haraldstad

Vararepresentant:

Håkon Borgenvik

Kommunens representant:

Åse Lill Kimestad, nestleder, leder fra 09.06.15

Vararepresentant:

Torgrim Olsen

Nytt fellesråd overtok 01.12 15 og er sammensatt slik:

Fra Mandal menighetsråd:

Ragnvald Madland , leder

Mette Skaret Kjoos-Hanssen, medlem

1. vara: Lars Kjølberg
2. vara: Anne Marie Telhaug Winsnes

Fra Holum menighetsråd:

John Morten Varhaug, nestleder

Kari Roksvold Lindland, medlem

1. vara: John Kittelstad
2. vara: Kristin Røiseland Soteland

Geistlig representant oppnevnt av biskopen:

Per Ragnar Haraldstad, medlem - Vararepr: Jan Helge Kristensen

Kommunal representant oppnevnt av bystyret:

Heidi Johanne Sandaa, medlem - Vararepr: Jorun Nilsen Stallemo

---

UTVALG:

Til KAU (Kirkelig administrasjonsutvalg):

Leder: Ragnvald Madland

Nestleder: Mette Skaret Kjoos-Hanssen

Medlem: Per Ragnar Haraldstad

1. vara: Kari Roksvold Lindland
2. vara: Heidi Johanne Sandaa

2 stk representanter utpekt av og fra arbeidstakerne.

Torbjørn Kloster med Einar Sørensen som vara.

Johanna Engamo med Britt Turid Madsen som vara.

AU (Arbeidsutvalget)

Leder: FR leder, Ragnvald Madland

Medl: John Morten Varhaug

Medl: Heidi Johanne Sandaa

Forhandlingsutvalget:

Leder: Ragnvald Madland

Nestleder: Mette Skaret Kjoos-Hanssen

Medl: Kirkevergen

Fellesrådets oppgaver

Fellesrådet har etter Kirkelovens § 14 i oppdrag å:

- ivareta administrative og økonomiske oppgaver på vegne av soknene
- utarbeide mål og planer for den kirkelige virksomhet i kommunen
- fremme samarbeid mellom menighetsrådene
- ivareta soknenes interesser i forhold til kommunen
- daglig drift og vedlikehold av kirkene
- drift og forvaltning av kirkegårdene
- arbeidsgiveransvar for alle kirkelig ansatte med unntak av prestene
- stille til disposisjon menighetskontor, prestekontor og kirkevergekontor
- gi administrativ hjelp til prostens kontor når staten gir tilskudd til dette
- legge til rette for konfirmasjonsundervisning og annen kirkelig aktivitet

Fellesrådet forvalter inntekter og formue knyttet til kirkene, samt tilskudd fra kommunale og statlige myndigheter og menighetenes givertjeneste.

Kirkevergen er saksbehandler og sekretær for Fellesrådet.

Mandal kirke

På grunn av renovasjonsarbeid i Mandal kirke er maleriene av Carracci og Tidemand flyttet til dåpssakristiet (15.04.15). De skal henge der inntil videre. Turister og andre besøkende kan få se de i kirkens åpningstider.

På grunn av samme årsak ble orgelet pakket inn/tildekket i plast i mai (19.05.15) og tatt i bruk igjen i desember, rett før jul. Det har vært ubrukt i ca. 7 måned og lyder fortsatt bra.

Varmtvannstank i vaskebod foran sakristiet i Mandal kirke er byttet til ny (19.06). Samt varmtvannstank i kapellet like etter.

Innbrudd i kirka 05.07. Prosjektor og mikrofonmottakere ble stjålet. Gudstjenestene gjennom sommeren fungerte bra uten PowerPoint. Nye prosjektorer kom på plass 28.08.

Stor vannlekkasje på herretoallet i uteboden (30.08.15). Dette ble fikset og samtidig fikk man lagt varmt vann til alle vaskene i uteboden. Dette ble ferdig i november.

Mandal kirke og Holum kirke fikk trådløs internett i sakristiene i desember.

Mandal kirke, vedlikehold og reparasjoner av råteskader.

Følgende informasjon ble gitt i Mandal bystyre 19.11.15.

«Mandal kirke ble påbegynt i 1817, tatt i bruk i 1819 og innviet/vigslet i 1821. Mandal kirke vil derfor feire 200 års jubileum i 2021.

Mandal kirke er det første monumentalbygg i Norge etter 1814, og derfor et bygg av nasjonal betydning.

Som vi vet, Norges største trekirke.

Konstruksjonen i kirken er utmurt bindingsverk. Det vil si at konstruksjonen er bygget opp av treverk som er det bærende materialet, og deretter utfyllende murverk av tegl og kalkmørtel.

Det ble ved ordinært vedlikehold i 2014 oppdaget råteskader i våpenhuset. Området ble sjekket nærmere, og det ble konstatert at skadene blant annet skyldes ekte hussopp.

Det ble igangsatt reparasjoner våren 2015. Mens arbeidene har pågått er det også gjort ytterligere undersøkelser i tårnkonstruksjonen oppover. Det ble funnet alvorlige og omfattende råteskader i tårnets bærekonstruksjoner.

Det ble da igangsatt en fullstendig sopp og råteundersøkelse av hele kirken. Undersøkelsene gir et godt bilde på skadene, men dette er utfordrende og usikkert da trekonstruksjonene i stor grad ligger skjult i veggene.

I tillegg er det slik at stokkene kan se friske ut på utsiden, mens innvendig er kjerneveden bare støv.

Rapporten som etter disse undersøkelser foreligger viser at kirken har et stort behov for en omfattende rehabilitering. Kostnadene er kalkulert til 33 millioner pluss moms.

Videre sier rapporten at det meste av skadene er av en slik art at arbeidene må utføres så snart som mulig. Spesielt i tårnkonstruksjon som har en sikkerhetsmessig risiko, men også skader i gulvbjelker i kirkerom.

De pågående reparasjoner blir i disse dager avsluttet. Det vil si at finpuss og maling på vegger ikke vil bli gjort nå. Det vil også bli brukt noe midlertidig utvendig kledning og gulvbord i påvente av videre reparasjoner.

Mandal kirkelige fellesråd har gjort følgende vedtak i møte 06.11.15

«Mandal kirkelige fellesråd tar den fremlagte rapport vedr Mandal kirke til orientering . Rapport, datert 27.10.15, med en beregnet kostnad på anbefalte utbedringer som beløper seg til kr 32.819.000,- pluss moms.

Fellesrådet erkjenner at det økonomiske ansvar ligger hos Mandal kommune, men mener at dette er urimelig store kostnader for en kommune. Slike kostnader reflekteres ikke gjennom statens overføringer til kommunen over statsbudsjettet.

Ordningen med rentekompensasjon er ikke tilstrekkelig, og gir et svært begrenset tilskudd. Det bør komme på plass en tiltakspakke med statlige midler til istandsetting av en verneverdig kirke. Dette for at det skal være mulig å håndtere for fellesråd og kommune.

Det vil nå, fra fellesrådets side, i samarbeid med biskop/bispedømmekontoret og ordfører/kommunen bli gjort sonderinger, og lagt en plan for videre fremdrift. Det må jobbes opp mot sentrale myndigheter, riksantikvar, politikere og departementer for å påvirke politisk med mål om å få økonomiske tilskudd i form av tiltakspakker eller lignende.»

Arbeidene som har pågått i kirken i 2015 ble avsluttet i desember. Dette var i hovedsak de omfattende råteskadene i og rundt våpenhus som ble reparert. Det meste av overflatearbeid ble på slutten av prosjektet avbestilt da det hadde lite hensikt å gjøre dette nå. Dette vil stå på vent til ytterligere arbeider blir gjennomført. Kirken er nå i normal funksjon.

Proessen videre:

Det ble 18.11.2015 holdt et møte hos kirkevergen i Mandal. Der deltok ordfører, rådmann og kommunalsjef fra kommunen. Fra bispedømmekontoret deltok biskop, stiftsdirektør og rådgiver for kirkebygg. Fra kirken deltok kirkeverge, prost og fellesrådsleder. Det var enighet om at det må jobbes sammen, både fra kommune og kirkens side mot sentrale politikere/ stortinget for å påvirke til å få på plass tiltakspakke, opprettelse av fond til vedlikehold av kirkebygg. Kommunen var tydelig på at dette var for store kostnader for de å håndtere uten ekstra statlige midler. Det økonomiske ansvar for vedlikehold av kirkebygg ligger uansett hos kommunen. Biskopen ville ta initiativ til et møte med Riksantikvar Jørn Holme.

Biskopen har informert riksantikvar Jørn Holme om situasjonen i Mandal. Riksantikvaren har selv ikke økonomiske midler. Han gir uttrykk for at Mandal kirke er spesiell, og kan brukes som en spydspiss i arbeidet med å påvirke sentrale politikere og for å vise at staten må ta et større ansvar for kirkebygg.

Neste steg vil være å innkalle stortingspolitikere i agder til et møte ang. situasjonen. Dette må være i samarbeid mellom kommune, fellesråd og biskop. Det vil fra bispedømmekontoret tas initiativ til et slikt møte.

Det er viktig at det også tas initiativ fra kommunen. En eventuell søknad om økonomiske tilskudd må komme fra Mandal kommune.

Mandal kapell

Reparasjoner som ble påbegynt på kapellet i 2014, ble gjort ferdige i januar 2015. Det meste av bunnstokken ble byttet ut. Både gulvbjelker og veggstokker måtte skiftes samt ganske store deler av kledningen. Det ble lagt inn ekstra vifter for ventilasjon i krypkjeller og denne ble dekket med fuktspærre. Det var byggmester Steinar Bråten som utførte arbeidet. Arbeidene ble finansiert av fellesrådets oppsparte fond. Kapellet fremstår nå som svært pent og i god stand, men det er et gammelt bygg og det må forventes jevnlig vedlikehold.

Harkmark kirke

Harkmark kirke fremstår som hel og pen etter opprustningen til 400 års jubileet. Ingen spesielle arbeider er gjort etter dette. Noe maling skal gjøres i bisla/vindfang ved sakrestiet.

Det er skiftet kledning og malt bakveggen på kirkebua Malt rekkverket på sakrestiet. Fått ny dør inn til sakrestiet. Strammert dørlåsen til toalettet så døra har blitt tettere. Rutinesjekk på pumpen. Kontroll på brannanlegget.

Det er ønske om at det blir gjennomført en fullstendig tilstandsrapport på kirken i 2016.

Holum kirke

I Holum kirke er det ikke gjort vesentlige ting med selve kirken i 2015.

Vi har fått trådløs nett på plass og en ny kopimaskin/printer. Det er vi veldig fornøyd med. Vi har også fått ny støvsuger. Brannalarmen er utløst noen få ganger. En gang på grunn av kulden. Vi må huske å sette på noe varme hvis det blir mer enn 10 kuldegrader. På grunn av de falske alarmene vurderes det en oppgradering av systemet. Det er anbefalt at man skifter ut alle detektorer da disse er ganske gamle.

Arbeidet med maleriene på gallerifronten ble fullført av Riksantikvaren (RA) og Norsk Institutt for Kulturminneforskning (NIKU). Kostnadene med arbeidet på maleriene dekkes i sin helhet av Riksantikvaren. Maleriene fremstår nå som meget fine. Det er planer om å få opp belysning på gallerifronten som vi gjøre at bildene kommer til sin rett.

Utvendig kledning på kirken begynner igjen å bli ganske skitten etter at den ble vasket i 2013. Ny vask, eventuelt maling må vurderes.

Bytta takstein på halve taket på kirkebua

Det er brukt lift for å legge på plass en del takstein på kirka

Justert lukene i tårnet og lagd benker så det blir sikrere å stå når en skal åpne lukene

Det er ønske om at det blir gjennomført en fullstendig tilstandsrapport på kirken i 2016.

KIRKEGÅRDENE I MANDAL, HOLUM OG HARKMARK 2015

Drift utenom gravferder

MANDAL

Det har vært utført stell av graver etter stell-lista som vanlig. Blomster: 3 stemor og 1 påskelilje før påske, 2 flittiglise og 2 spanske margeritter ca. 1. juni og 2 lyng når sommerblomstene var avblomstret (litt væravhengig).

Problemet i Mandal i 2015 var at rådyrene spiste opp stemor rett etter at de var planta ut. Derfor måtte vi plante ny omgang med stemor i begynnelsen av mai. Disse fikk stå i fred. Vurderer derfor i 2016 å plante påskeliljer først og vente med stemor til begynnelsen av mai.

Har spadd om og bytta jord på flere av de gamle staudebedene for å få de fri for ugras. Bedene har fått steinkant med plastkant innenfor for å begrense innveksten av ugress. Har også planta inn en god del stauder og roser (gamle sorter).

Har satt opp seks nye vannposter i stein på feltene E-F-G-H og ett i skråningen mot veien ved H. Har brukt mye tid på å klippe busker og rydde vekk kratt. Det har også gått mye tid på å stamme opp trær og hogge langs kirkegården for å få skauen åpnere og litt leger vekk fra gravfeltene. Fikk skogsentreprenør Tore Hommen til å hogge alle granene bak kapellet. Mye av vinteren gikk med til å rydde etter drifta og ta ut lauvstokker. Disse blei kutta opp og kløyvd til ved. Det står 20 paller ved som kan selges til inntekt for kirkens hus. Granbaret etter hogsten blei finkutta med motorsag så det sank sammen og råtner mye fortere. Dermed slapp vi mye arbeid med å fjerne det. Fikk frest bort den store bøkestubben på G.

Fjernet torv og gras på brosteinene ved vannpostene i Halsefidja
Har lagt duk, grus og heller på verna graver på D-feltet for å hindre at de gror til med ugras.
Vurderer å tilby festere på D at vi gjøre det samme på gravene mot at de betaler for skifer. D-feltet bør se velstelt ut siden det har så mange spesielle og verna graver.
Bakveggen på kapellet er vaska og malt
Spylt igjennom og rensa opp i kummer og rør på veien v/K og L (kommunal slambil)
Bygd et nytt redskapsskjul på 70 kvm. i Halsefidja. Byggmester: Idèbygg v/Vidar Jakobsen. Vi gjorde grunnarbeidet sjølv.
Gravd opp og drenert på nytt langs heia mot veien bak det nye redskapsskjulet og bygd en steinmur.
Bruker plassen bak som lager for overskuddsmasse (grus, kompost og liknende.)
Kontroll (Caverion) og utbedring på el-anlegg i Halsefidja, kirken og kapellet.

HOLUM

Beplantningen med busker i rabattene på den nye kirkegården er fjernet. Det skal plantes nye trær våren 2016. Noe generelt vedlikehold er gjort.

HARKMARK

Ryddet og stamma opp trær rundt kirkegården. Ellers generelt vedlikehold.

MASKINER OG UTSTYR

Har kjøpt nytt:

Hekksaks med langt skaft

Motorsag med langt teloskopskaft

Propanbrenner til ugressfjerning (pga. forbud mot bruk av plantevernmidler på offentlige areal etter 1. juni 2015)

To nye klippere: Husquerna 4WD og Jonsered frontklipper (den eldste Jonseredklipperen ble solgt)

Slipestein til vedlikehold av kniver og økser

Ny skuffe på gravemaskinen

VEDLIKEHOLD

Vedlikehold på klippere, kantklippere, motorsager, traktor og gravemaskin (service fra Slangeservice)

Husquerna har fått ny girkasse (garanti)

Einar Sørensen og Torbjørn Kloster

Kirkens Hus

Arbeidet med kirkens hus er i all hovedsak nå lagt til Mandal menighetsråd som vil være byggherre og eier av huset. Det vises til egen rapport fra Mandal menighetsråd og nettsiden: kirkenshusmandal.no.

IT verktøy i staben

Kirkedata er leverandør av serverfunksjonen til fellesrådet.

Programmene fra Labora brukes aktivt i staben. Programmene, medarbeideren, saksbehandler, menighet og gudstjeneste fungerer for det meste meget bra og man får bra support fra Agrando når det trengs. Den største endringen på slutten av 2015 var at «Medarbeideren» kom i ny versjon. Det er noen utfordringer til en ny versjon, men dette ser ut til å gå seg til etter hvert.

Det benyttes ecclesia for web, som arbeidsverktøy for kirkegårdsadministrasjonen.

Datautstyr på kirkesenteret

Det ble investert i noe nytt datautstyr i 2015.

Noen datamaskiner måtte skiftes. Begge kantorene fikk ny bærbar datamaskin og oppdatering av programvare.

Ansatte og arbeidsmiljø

Det har vært noen utskiftninger i staben. I administrasjonen er Elbjørg Eigebrekk gått av med pensjon, og Astrid Braadland er gått av med AFP.

Disse er erstattet med to medarbeidere i konsulentstillinger:

Tanja Sævik Husby, Konsulent(kirkeverge og prostesekr), og Johanna Engamo, menighetskonsulent.

Menighetsutvikler stillingen er redusert til 30% og blir ivaretatt av Dianne Lauen Singstad som er midlertidig engasjert for å ivareta oppgavene med å organiserer frivillige. Hun ivaretar også jobben som Listaleir-organisator på samme betingelser. Det arbeides med å få til permanente løsninger for disse oppgavene.

Antall stillinger under Mandal kirkelige Fellestråd pr 31.12. 2015 er som følger:

Administrasjon	Stilling	%
Ramstad, Øystein F.	Kirkeverge	100
Husby, Tanja Sævik	Konsulent(kirkeverge og prostesekr.)	80
Henriett (Csècsi Lórantnè)	Renholder	25
Kirkene		
Engamo, Johanna (till.valgt)	Menighetskonsulent	100
Lankinen, Anna	Kirketjener	100
Lindland, Tormod	Kantor	100
Madsen, Britt-Turid	Kantor	70
Røiseland, Marit	Kirketjener	50
Singstad, Dianne Lauen	Frivillighetskoordinator + Listaleir.	50
Kirkegårdene		
Kloster, Torbjørn (till.valgt)	Kirkegårdsarbeider	100
Sørensen, Einar (verneombud)	Kirkegårdsarbeider	80
Idland, Åsmund	Kirkegården	
Trosopplæring/Andre kirkelige formål		
Frigstad, Beate	Menighetspedagog	80
Olsson, Oddveig Flatebø	Undervisningsleder	100
Aalvik, Lotte Ploug	Dirigent for Coral	15
Prestene (ikke under fellestrådet)		
Borgenvik, Håkon	Sokneprest Holum	100
Haraldstad, Per Ragnar	Prost	100
Jansvik, Eva Marie (i permisjon)	Sokneprest Mandal	100
Kristensen, Helene Lohne	Prostiprest	50
Kristensen, Jan Helge	Sokneprest (vikar)	100

Klokkertjenesten ivaretas fortsatt av frivillige i alle kirkene.

Sindre Harkmark ble tilsatt som kirketjener i Harkmark kirke. Han dekker først og fremst opp gudstjenester på søndager og helligdager. Einar Sørensen har det daglige ansvaret som kirketjener i Harkmark.

Generelt er det en positiv og motivert stab med solid faglig kompetanse, som setter høye krav til kvalitet i arbeidet. Arbeidsfellesskapet fungerer stort sett godt og det legges til rette for en god dialog mellom de ulike yrkes/faggrupper i de ulike arbeidsprosessene.

Det arbeides hele tiden med å organisere arbeidet på kirkekontoret best mulig. Spesielt når man har utskiftninger. Det arbeides også med stillingsbeskrivelser og arbeidsplaner.

Sykefravær i staben i 2015 er 1,77 %.

Mandal kirkelige fellesråd har stor glede av IA-avtalen med NAV og et meget godt samarbeid med saksbehandler i NAV.

Givertjenesten – tilskudd fra menighetsrådene og bispedømmerrådet til trosopplæring.

Givertjenesten til menighetsrådene videreføres og finansierer deler av trosopplæringen. I 2015 var tilskuddet fra menighetsrådene kr. 600.000,- etter avtale. Fra bispedømmet var tilskuddet til trosopplæring for 2015, kr. 895.000,-

Også menighetsutviklerstillingen er i regnskapet på denne avdeling. For å opprettholde aktiviteten og bemanningen budsjetterte fellesrådet med kr 250.000,- for disse oppgavene.

Nøkkeltall, gravferd.

Når det gjelder oppslutningen om den kirkelige aktiviteten, vises det til menighetsrådenes innrapporteringer. Fellesrådet har særskilt ansvar for kirkegårdsdriften. Tabellen viser antall gravlagte i hvert sokn for årene 2010 til 2015. Tallene i parentes viser herav urner/bisettelser. Av urnene er 6 stk. spredd på havet eller annet sted etter søknad.

Sokn /årstall	2015	2014	2013	2012	2011	2010
Mandal	118 (19)	87 (13)	105 (15)	121 (16)	116 (14)	135 (26)
Holum	13	11 (1)	11 (0)	10 (1)	10 (0)	11 (1)
Harkmark	2	2 (0)	7 (1)	7 (1)	1 (0)	9 (2)
Totalt	133 (19)	100 (14)	123 (16)	138 (18)	127 (14)	155 (29)

Kirkevergens protokoller inkluderer de som faktisk er gravlagt på kirkegårdene, uavhengig av om seremonien er foregått i soknet eller i kommunen, samt medlemmer av andre tros- og livssynsamfunn enn Den norske kirke. Den norske kirkes medlemmer utgjør ca 90 % av antall gravlagte, mens de resterende 10 % er medlemmer av andre livs- og trossamfunn. Det er også av og til slik at om seremonien foregår i Mandal, så kan selve gravleggingen foregå i annen kommune.

Økonomi

Fellesrådets økonomiske stilling framkommer i drifts- og investeringsregnskapet for Mandal kirkelige fellesråd. Hovedinntektskilden er bevilgninger fra kommunen. Andre vesentlige inntektskilder er brukerbetalinger for stell og festeavgift på graver. Statlig tilskudd fra bispedømmet som i hovedsak er øremerket trosopplæring, samt bidrag fra menighetsrådenes givertjeneste til menighetsutvikler og trosopplæring.

Fra bispedømmet kommer også tilskudd til sekretær for prosten. Tilskuddet utgjorde i 2015 kr. 177.900,- og dekker omtrent 20% stilling.

Fellesrådet behandles likt med kommunenes egne enheter når det gjelder økte midler i forbindelse med lønnsoppgjøret, samt eventuell reduksjon i driftsrammen når dette er påkrevd. I 2015 ble tilskudd fra kommunen økt tilsvarende lønnsvekst.

Fellesrådet har for øvrig god kontroll på økonomien når det gjelder driftsregnskapet. For 2015 vises netto driftsresultat på kr. 226.594,-. Det var budsjettert med bruk av fond kr. 350.000,- som gir et regnskapsmessig mindreforbruk på kr. 576.594,-.

Mindreforbruk i driftsbudsjettet vil vanligvis bli plassert på driftsfond.

Fellesrådets inntekter og utgifter i 2014 fordeler seg slik:

DRIFTSREGNSKAPET

		2015
Driftsinntekter:		
600-659	Brukerbetalinger, salg, avgifter og leieinntekter	(1 292 255)
700-789	Refusjoner/overføringer	(2 018 694)
790	Kalk. Inntekt ved komm. Tj.ytingsavtale	(150 000)
800-829	Statlige tilskudd	(1 072 918)
830-839	Rammeoverføring/tilskudd fra egen kommune	(6 830 100)
840-859	Tilskudd fra fellesråd/menighetsråd	-
SUM DRIFTSINNTEKTER		(11 363 968)
Driftsutgifter:		
010-099	Lønn og sosiale utgifter	6 628 078
100-299	Kjøp av vare og tjenester	3 529 190
300-389	Refusjoner/overføringer	29 584
390	Kalk. Utg. ved komm. Tj.ytingsavtale	150 000
400-479	Tilskudd og gaver	864 718
SUM DRIFTSUTGIFTER		11 201 570
Brutto driftsresultat		(162 398)
Finansinntekter:		
900-909	Renteinntekter og utbytte	(64 195)
SUM EKSTERNE FINANSINNTEKTER		(64 195)
RESULTAT EKSTERNE FINANSTRANS.		(64 195)
590	Avskrivninger	1 090 831
990	Motpost avskrivninger	(1 090 831)
NETTO DRIFTSRESULTAT		(226 594)

Samarbeid

Samarbeidsforholdene med Mandal kommune er gode. Regnskap og revisjon utføres av kommunen gjennom tjenesteytingsavtalen. Lønn utbetales også fra kommunens lønningskontor. Kirkevergen har en tett og god dialog med økonomikontor og lønningskontor. Det er også et godt samarbeid med ordfører, rådmann og staben ellers i kommunen. Spesielt er dette blitt viktig med de store utfordringene på Mandal kirke.

Det er et godt samarbeid med de andre fellesrådsområdene i prostiet, med jevnlig samlinger for kirkevergene og øvrige ansatte. Det holdes årlig prostisamling. Denne ble i 2015 holdt i Konsmo for alle i stabene i Mandal prosti. I 2015 har man også hatt en samling for kirketjenere og kirkegårdsarbeidere. Denne var i 2015 i Mandal. Det utveksles erfaringer både når det gjelder utstyr og rutiner. De kontoransatte har sin egen årlige samling for Mandal og Lister prosti.

Fellesrådsarbeidet i 2015

Fellesrådet hadde 8 møter i 2015

Fellesrådet behandlet totalt 26 saker i 2015 - samt 20 meldingssaker.

De ordinære vedtakssakene var:

- Sak 001/15 Ingen vedtakssaker i dette møtet.**
- Sak 002/15 Unntatt off. (personalsak)**
- Sak 003/15 Bruk av kirkebygning**
- Sak 004/15 Halvtak og utstyr på kirkegården**
- Sak 005/15 Revidert budsjett, mars 2015**
- Sak 006/15 Investeringsbudsjett 2015**
- Sak 007/15 Årsrapport 2014 til godkjenning**
- Sak 008/15 Regnskap 2014, ferdig og revidert**
- Sak 009/15 Søknad om endringer i kirken (Holum kirke)**
- Sak 010/15 Personalsak, unntatt offentlighet.**
- Sak 011/15 Revisors beretning for regnskapet 2014**
- Sak 012/15 Veivalg for fremtidig kirkeordning, høring.**
- Sak 013/15 Økonomi vedr. kontorstillinger**
- Sak 014/15 Møteplan høsten 2015**
- Sak 015/15 Justering av inv.budsjett prosjekt 7001, Mandal kirke, råteskader.**
- Sak 016/15 Budsjettjustering vedr. arbeidet med malerier i Holum kirke.**
- Sak 017/15 Regnskapsrapport pr. 31.08.15**
- Sak 018/15 Søknad om endringer i Holum kirke**
- Sak 019/15 Dato for konst. FR-møte**
- Sak 020/15 Personalsak, unntatt off.**
- Sak 021/15 Ekstra møte vedr Mandal kirke**
- Sak 022/15 Budsjettjustering prosjekt 7001, Mandal kirke**
- Sak 023/15 Konstituering (avskjed med gammelt råd)**
- Sak 024/15 Konstituering og valg (nytt fellesråd)**
- Sak 025/15 Møteplan, våren 2016**
- Sak 026/15 Budsjett drift 2016, pr. desember**

Meldingssaker:

Sak 000001 Holum kirke.

Problemer med brannalarm. Brannalarmen i Holum kirke hadde en kveld to falske alarmer med kort mellomrom. Brannvesenet rykket ut og kontrollerte. Ingen feil funnet. Kirkevergen ble oppringt etter andre alarm og man ble enige om å koble ut sløyfen som varslet. Service ble bestilt og anlegget kontrollert. Ingen feil ble funnet. Alle sløyfer er innkoblet og det har ikke vært flere alarmer. For å unngå falske alarmer kan det være en mulighet å bytte alle detektorene med nye og bedre typer. Anlegget er fra 80-tallet, men fungerer ellers som det skal.

Sak 000002 Mandal kirke.

Anbudsprosessen og videre arbeid med del 2 av prosjektet.

Det ventes nå på endelig avgjørelse fra KOFA på anbudsbehandlingen. Den skal være avgjort innen utgangen av februar. Det arbeides videre med anbudsutlysning på det videre arbeidet i kirken.

Sak 000003 Personalsituasjonen.

Div. info om stillinger. Planlegging av utlysninger. Det er kommet informasjon fra kontorfullmektig om at hun vil gå av med pensjon etter august. Menighetssekretær har informert om at hun ønsker å gå av etter november. Dette er sentrale stillinger i administrasjonen og planlegging av utlysninger vil snart være i gang.

Sak 000004 Kirkegården i Mandal.

Trefelling og steinmurer som trenger reparasjon. Det er blitt felte trær i området bak kapellet og bak urnelunden. Det var først og fremst store furutrær som var en fare for sikkerheten.

Steinmuren som ligger til høyre for kapellet langs felt I har sklidd ut og trenger reparasjon. Prisanslag fra anleggsgartner var ca. kr.70.000,-. Kirkegårdsarbeiderne vil se på muligheten for å gjøre dette selv.

Sak 000005 Mandal gravkapell.

Informasjon om arbeidet som har pågått før og etter nyttår. Arbeidet med reparasjoner av råteskadene på kapellet er nå ferdig. Det gjenstår kun et strøk med maling som må gjøres litt lenger ut på våren.

Sak 000006 Økonomi

Informasjon om regnskapet 2014 og budsjett 2015. Foreløpig informasjon fra regnskapskontoret på kommunen viser et godt resultat med regnskapsmessig mindreforbruk. Ferdig regnskap og revisjon forventes ferdig til godkjenning til møtet i mars. Da legges også frem eventuelle endringer i budsjett for 2015.

Sak 000007 Mandal kirke, utbedring av råteskader.

Arbeidet i kirken har oppstart nå i mars. Det bli arbeid i alle tre våpenhus, med stilaser i begge trapperom. Arbeidet med råteskadene vil i all hovedsak foregå i det midtre og høyre våpenhus. Veggen fra midtre våpenhus og inn i kirkerommet vil også bli åpnet opp. Et mindre område bakerst i kirken vil derfor bli bygd inne. Alle områder hvor det arbeides vil bli forskriftsmessig sikret slik at ferdsel vil være mulig. Det skal ikke bli nødvendig å stenge kirken for gudstjenester og vielser. Aktivitet i uken må begrenses til det mest nødvendige.

Sak 000008 Personalsituasjonen.

Orientering i møtet.

Sak 000009 Kommunereformen.

Ordfører Tore Askildsen vil informere om kommunereformen.

Sak 000010 Mandal kirke.

Status om arbeidet som pågår. Fersk info i møtet.

Arbeidet i kirken er nå i gang. Det er startet riving av gips i vestre trapperom. Det har vært befaring fra Lofthus ang. jekk/stempling som må på plass før videre arbeid med utskifting av råteskader kan begynne. Dette arbeidet er forventet å starte i uke 18. Det har kommet flere endringsmeldinger som har blitt avvist. Dette blir gjort i samarbeid med Tor Birkeland i kommunen og konsulent fra KA og Høyer Finseth.

Sak 000011 Personalsituasjonen.

Informasjon i møtet.

Personalsituasjonen ble tatt opp i møtet. Saken er unntatt offentlighet.

Sak 000012 Mandal kirke, arbeidet med utbedringer.

Siste status i situasjon og fremdrift vil bli informert om i møtet.

Arbeidet i kirken er godt i gang. Jekkesystem er ferdig montert og utskifting av mur, teglstein og trestokker er i gang. Prosjektet følges opp av Tor Birkeland fra kommunen og kirkevergen.

Konsulent fra KA og Høyer Finseth benyttes ved behov.

Etter befaring 11.06.15 er det avdekket råteskader i trekonstuksjonene i tårnet i kirken. Saken fikk oppslag i avis. Ordfører er orientert. Bystyret blir orientert på møte 18.06.15.

Sak 000013 Personalsituasjonen.

Orientering i møtet.

Sak 000014 Mandal kirke, renovering.

Orientering om prosjektet, utfordringer på økonomi og fremdrift. Tor Birkeland deltar i saken.

Viser til vedtakssak 015/15.

Sak 000015 Mandal kirke

Oppdatering om arbeidet i kirken.

Arbeidet med Mandal kirke går nå inn i en avsluttende fase for den delen som var kontrakt på. Arbeidet avsluttes før opprinnelig. Dette skyldes at det er avdekket flere større råteskader i kirken. Man ser det derfor ikke hensiktsmessig å gjøre ferdig overflatebehandling, puss og maling på dette tidspunkt. Biolog vil nå, etter gjennomgang av hele kirken fremlegge rapport som beskriver det skadeomfang som er mulig å avdekke uten alt for store inngrep. Denne rapporten vil gå videre til byggingssakkyndig konsulent som vil gjøre anbefalinger på konkrete tiltak og kostnadsberegninger. Rapporter går også til Mandal kommune.

Vedtak: Tatt til orientering. Enstemmig vedtak.

Sak 000016 Personalsituasjonen.

Oppdatering og informasjon i møtet.

Sak 000017 Mandal kirke, status pr. nå.

Oppdatert informasjon i møtet, og informasjon om planlagt møte med bispeddømmekotoret og kommunen.

Møtet avholdt på kirkesenteret onsdag 18.11.15, kl. 08.30. Det vil være et dialogmøte hvor tema er Mandal kirke, og de økonomiske utfordringer man står over for.

Sak 000018 Personalsituasjonen.

Informasjon i møtet. Ny medarbeider på kontoret, Tanja Sævik Husby.

Sak 000019 Mandal kirke. Status på arbeidet i kirken, og situasjonen slik den er pr. dags dato.

Kirkevergen har en omvisning i kirken i forbindelse med arbeidet som er gjort i 2015, og informerer om videre utfordringer.

Sak 000020 Personalsituasjonen.

Informasjon i møtet. Det fremlegges en oppdatert oversikt over ansatte.

Fellesrådet fikk en gjennomgang av alle ansatte, og en kort informasjon om arbeidsoppgaver.

Mandal, mars 2016

Ragnvald Madland

Leder, Mandal kirkelige fellesråd

Øystein Ramstad

Kirkeverge